

PRAWNIK RADZI. Egzekucja komornicza

Gdy komornik puka do drzwi

fot. strzebranu.com

Lukasz Opaliński

Komornik nie może zająć wszystkich rzeczy należących do dłużnika. Chcąc zapewnić dłużnikowi i jego rodzinie minimum egzystencji, ustawodawca wymienił podstawowe rzeczy, z których egzekucji prowadzić nie wolno. Szczególnej ochronie podlegają rolnicy, którzy ze względu na specyfikę prowadzonej działalności cieszą się specjalnymi względami.

Przepisy uregulowane w art. 829 i następnym Kodeksu postępowania cywilnego wprowadzają przedmiotowe ograniczenia w prowadzeniu egzekucji świadczeń pieniężnych z majątku dłużnika jako wyjątek od zasady, że tytuł wykonawczy stanowi podstawę do prowadzenia egzekucji z całego majątku dłużnika. Składniki majątku dłużnika objęte tymi przepisami są wyłączone od egzekucji. Organ egzekucyjny (komornik), podejmując czynności egzekucyjne, bierze to pod uwagę z urzędu. Ustalenie, że przedmiot, do którego kierują się jego czynności egzekucyjne, nie podlega egzekucji, powinno powodować odstąpienie od zajęcia tego przedmiotu. A na wypadek gdyby do takiego ustalenia doszło po zajęciu składnika majątku dłużnika niepodlegającego egzekucji, organ egzekucyjny z urzędu umarza w tej części postępowanie (art. 824 § 1 pkt 2 kpc). Na czynności komornika dotyczące ograniczenia egzekucji

Zasady dla wszystkich

Wśród przedmiotów wyłączonych spod egzekucji znajdują się narzędzia i inne przedmioty niezbędne do osobistej pracy zarobkowej dłużnika oraz surowce niezbędne dla niego do produkcji na okres jednego tygodnia. Nie dotyczy to jednak pojazdów mechanicznych. Poza tym nie podlegają egzekucji przedmioty urządzenia domowego, pościel, bielizna, ubranie, zapasy żywności i opału na okres jednego miesiąca, niezbędne dla dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków rodziny. Chronione przed komornikiem są też przedmioty niezbędne do nauki, papiery osobiste, odznaczenia i przedmioty służące do wykonywania praktyk religijnych oraz przedmioty codziennego użytku, które mogą być sprzedane tylko znacznie poniżej ich wartości, a dla dłużnika mają znaczną wartość użytkową.

Czego nie wolno zabrać rolnikowi

Dla dłużników będących rolnikami większe znaczenie mają ograniczenia egzekucji wymienione w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 16 maja 1996 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji sądowej (Dz.U. Nr 63, poz. 300). Określa ono szczegółowo, jakie zwierzęta i w jakiej liczbie nie mogą zostać zajęte i zlicytowane. I tak wyłączeniu spod egzekucji podlega – jeden koń z uprzężą, a w razie braku konia – jeden żrebak lub inne zwierzę pociągowe wraz z uprzężą, w razie braku krowy – jedna jałówka lub cieliczka, niezależnie od tego, czy dłużnik ma kozy albo owce podlegające wyłączeniu spod egzekucji – jeden tryk, jedna maciora (locha) oraz 20 sztuk drobiu. Rozporządzenie zabrania także m.in. zajmowania podstawowych maszyn, narzędzi i urządzeń rolniczych w ilości niezbędnej do pracy w gospodar-

stzynami i sprzętem współpracującym niezbędnym do uprawy, pielęgnacji, zbioru i transportu ziemiopłodów, nawozów oraz środków ochrony roślin w ilości niezbędnej na dany rok gospodarczy dla gospodarstwa rolnego. Nie pozwala także na zajmowanie załączek kontraktacyjnych, chyba że komornik egzekwuje alimenty, renty alimentacyjne lub należności powstałe w związku z wykonywaną w gospodarstwie dłużnika pracą zarobkową.

Te ograniczenia umożliwiają dłużnikowi prowadzącemu gospodarstwo rolne utrzymanie tego gospodarstwa. Warto też podkreślić, że nie mogą być przedmiotem odrębnej egzekucji plody rolne, które nie zostały jeszcze oddzielone od nieruchomości (art. 47 § 1 Kodeksu cywilnego), ponieważ do chwili odłączenia stanowią jej części składowe. Rolnikowi należy też pozostawić gotówkę niezbędną dla niego i jego rodziny na utrzymanie przez dwa tygodnie. Ocena, ile w danym przypadku kwota ta wyniesie, należy do komornika.

Dopłaty też wolne

Należności ustalane w drodze decyzji administracyjnej lub wierzytelności, wynikające z umów z tytułów płatności określonych w odrębnych przepisach, realizowanych przez Agencję z funduszy Unii Europejskiej oraz krajowych środków publicznych, przeznaczonych na ich współfinansowanie, nie podlegają zajęciu na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego oraz przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Trzeba jednak pamiętać, że komornik nie może zająć dopłat do przekazywania ich komornikowi, a nie rolnikowi. Kiedy środki z dopłat trafiają na rachunek bankowy rolnika, ich dalsza egzekucja jest już możliwa – mamy wtedy do czynienia z egzekucją z rachunku bankowego.

Lukasz Opaliński *advokat.*